

ROMAN

PATRICK
MODIANO

KARANLIK
DÜKKÂNLAR
SOKAĞI

ÇEVİRİ: EKİN ÖZLÜ AKSEKİ

2. BASKI
♥ can
çağdaş

PATRICK MODIANO
KARANLIK
DÜKKÂNLAR SOKAĞI

Can aędaş

Karanlık Dükkanlar Sokağı, Patrick Modiano

Fransızca aslından çeviren: Ekin Özlü Akseki

Rue des Boutiques Obscures

İlk baskı (çeviriye kaynak alınan baskı): Gallimard, 1978

© 1978, Editions Gallimard, Paris

© 2020, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2020

2. basım: Ocak 2021, İstanbul

Bu kitabın 2. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Şirin Etik

Düzelti: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Dizi tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak tasarımı: Bilal Sarıteke / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-4549-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25

Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750745492

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

PATRICK MODIANO
KARANLIK
DÜKKÂNLAR SOKAĞI

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Ekin Özlü Akseki

♥can

Patrick Modiano'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bir Gençlik, 1997

En Uzağından Unutuşun, 1998

Mahallede Kaybolma Diye, 2019

PATRICK MODIANO, 1945'te Paris'te Yahudi asıllı bir babanın ve Belçikalı bir annenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Öğrenim hayatına Fransa'da devam etti. İkinci Dünya Savaşı ve işgallerin olduğu bir dönemde yaşadığı için sıkıntılı bir çocukluk geçirdi. İlk romanı *La place de l'étoile* (Étoile Meydanı) 1968'de yayımlandı. 1972'de *Les Boulevards de la ceinture* (Çevre Yolları) ile L'Académie Française Ödülü'nü kazandı. 1978'de *Karanlık Dükkânlar Sokağı* ile Goncourt Ödülü, 2000'de Paul-Morand Ödülü, 2005'te Prix des libraries, 2010'da Cino del Duca Ödülü, 2012'de Avusturya Devleti Avrupa Edebiyatı Ödülü gibi daha birçok çeşitli ödüllere layık görüldü. Son olarak 2014'te Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı. Otuz yakın kitabı olan yazarın aynı zamanda şarkı sözleri, sinemaya uyarlanan eserleri, çocuk kitapları, *Polka* isimli tiyatro oyunu vardır. Kitapları birçok dile çevrildi.

EKİN ÖZLÜ AKSEKİ, Cezayir'de doğdu. Belçika'da liseyi bitirdikten sonra Ankara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde lisans, Paris Sorbonne Üniversitesi'nde yüksek lisans yaptı. Ardından Stendhal Grenoble Üniversitesi'nde Fransızca İkinci Yabancı Dil Öğretimi lisans, Le Mans Üniversitesi'nde de Sanat, Edebiyat, Dil alanlarında yüksek lisans diplomalarını aldı. *Babil* ve *1871 Paris Komünü Günleri* kitaplarının çevirmenidir.

Rudy'ye
Babama

I

Ben bir hiçim. O akşam, bir kafenin terasında oturan soluk bir gölgeden ibaret bir hiç. Hutte yanımdan ayrılır ayrılmaz başlayan sağanağın dinmesini bekliyordum.

Birkaç saat önce son kez büroda buluşmuştuk. Hutte, her zamanki gibi büyük çalışma masasının başındaydı ama bu kez paltosu üzerindeydi, gitmek üzere olduğu gerçekten hissediliyordu. Ben de müşterilere ayrılan deri koltukta, onun karşısında oturuyordum. Opal lambanın ışığı gözlerimi kamaştırıyordu.

“İşte buraya kadarmış Guy... Bitti...” dedi Hutte iç çekerek.

Masada bir dosya duruyordu. Karısını takip etmemizi isteyen, ürkek bakışlı, şiş yüzlü, kısa boylu, esmer adamın dosyası olabilirdi bu. Karısı öğleden sonraları, Paul-Doumer Caddesi'nin yakınlarında, Vital Sokağı'ndaki bir otelde, şiş yüzlü, kısa boylu, bir başka esmer adamla buluşuyordu.

Hutte, yanaklarını saran kırçillı sakalını düşünceli düşünceli sıvazlıyordu. İri, açık renkli gözleri dalgındı. Masanın solunda, çalışırken kullandığım söğüt sandalye

duruyordu. Hutte'ün arkasında, duvarın yarısını kaplayan koyu ahşap raflar vardı: Burada Bottin'lerle¹ son elli yılda yayımlanan telefon rehberleri diziliydi. Hutte bunların vazgeçilmez, elzem çalışma araçları olduğunu tekrarlardı sık sık. Ayrıca gelmiş geçmiş en değerli ve en etkileyici kütüphaneyi bu Bottin'lerin ve telefon rehberlerinin oluşturduğunu söylerdi çünkü silinip giden onca kişinin, eşyanın ve hayatın tek tanığı, sıralandıkları o sayfaları.

“Bunca Bottin'i ne yapacaksınız?” diye sordum Hutte'e, geniş bir kol hareketiyle rafları işaret ederek.

“Onları burada bırakıyorum Guy. Dairenin kira sözleşmesini feshetmedim.”

Etrafına şöyle bir göz gezdirdi. Yandaki küçük odaya bağlanan kapının iki kanadı da açıktı ve kapı aralığından kadifesi aşınmış kanepeler, şömine, Bottin'ler, telefon rehberleri ve Hutte'ün yüzünün yansıdığı ayna görünüyordu. Müşterilerimiz genelde o odada beklerdi. İran halısı parke döşeli zemini kaplıyordu. Pencerenin yanındaki duvarda bir ikona asılıydı.

“Aklınızdan neler geçiyor Guy?”

“Hiç. Yani kira sözleşmesini feshetmediniz?”

“Evet. Ara sıra Paris'e gelir, burada kalırım.”

Bana sigara tabakasını uzattı.

“Büroyu olduğu gibi muhafaza etmek beni daha az üzüyor.”

Sekiz yılı aşkın süredir beraber çalışıyorduk. Bu özel dedektiflik bürosunu 1947 yılında kurmuştu ve benden önce pek çok mesai arkadaşı olmuştu. Bizim görevimiz, Hutte'ün “sosyete haberi” diye tanımladığı gelişmeleri

1. Sébastien Bottin tarafından ilk defa 1797 yılında hazırlanan, meslek sahipleri, ticari kurumlar ve toplumun önde gelenleri hakkında çeşitli bilgiler içeren bir nevi rehber. (Ç.N.)

müşterilere aktarmaktı. Sık sık tekrar ettiği gibi, her şey “toplumun önde gelenleri” arasında olup bitiyordu.

“Nice’te yaşayabileceğinize inanıyor musunuz?”

“Elbette.”

“Sıkılmayacak mısınız?”

Sigarasının dumanını üfledi.

“İllaki bir gün emekli olmak gerek Guy.”

Yavaşça doğruldu. Hutte yüz kilodan fazla, bir metre doksan beş santimden de uzundur herhalde.

“Trenim 20.55’te kalkıyor. Birer içki içmeye yetecek kadar vaktimiz var.”

Hole uzanan koridorda önden yürüdü. Antrenin değişik, oval bir şekli ve rengi solmuş, bej duvarları vardı. Siyah evrak çantası yerdeydi, ağzına kadar dolu olduğundan artık kapanmıyordu. Hutte çantayı eline aldı. Altından tutarak taşıyordu.

“Valiziniz yok mu?”

“Her şeyi önden yolladım.”

Hutte giriş kapısını açtı, ben de holün ışığını söndürdüm. Eşikte duran Hutte kapıyı kapatmakta tereddüt etti; kapının kapanmasıyla çıkan metalik sesle içim cız etti. Bu ses, hayatımın uzun bir döneminin sonunu simgeliyordu.

“İnsan mutsuz oluyor, değil mi Guy?” diyen Hutte bir yandan da paltosunun cebinden çıkardığı büyük mendille alnını siliyordu.

Siyah mermerden dikdörtgen levha hâlâ kapıda asılıydı, üstünde yaldızlı harflerle şöyle yazıyordu:

C.M. HUTTE
Dedektiflik Bürosu

“Levhayı olduğu gibi burada bırakıyorum,” dedi.
Sonra da kapıyı kilitledi.

Niel Caddesi'ni Pereire Meydanı'na kadar arşınladık. Karanlık çökmüştü ve kışa girmiş olmamıza rağmen hava yumuşaktı. Pereire Meydanı'ndaki Hortensias'ın terasına oturduk. Hutte bu kafeyi severdi çünkü "tıpkı eski günlerdeki gibi" hasır sandalyeleri vardı.

Suyla yumuşattığı konyağından bir yudum alırken, "Peki ya siz Guy, siz neler yapacaksınız?" diye sordu.

"Ben mi? Bir izin peşindeyim."

"Bir izin peşindesiniz?"

"Evet. Geçmişimin..."

Sözcükler ağzımdan onu gülümseten, iddialı bir tonda çıkmıştı.

"Elbet bir gün geçmişinizin peşine düşeceğinizi biliyordum."

Bu kez ciddileşmişti, bu beni duygulandırdı.

"Ama işte gelin görün ki attığınız taş ürküttüğünüz kuşa degecek mi emin olamıyorum..."

Sessiz kaldı. Ne düşünüyordu? Kendi geçmişini mi?

"Büronun bir anahtarını size bırakıyorum. Arada uğrarsanız memnun olurum."

Bana uzattığı anahtar pantolonumun cebine koydum.

"Nice'e yerleştiğimde beni aramayı ihmal etmeyin. Beni haberdar edin... geçmişinizle ilgili..."

Ayağa kalktı ve elimi sıktı.

"İstasyona kadar size eşlik etmemi ister misiniz?"

"Hayır, hayır... Vedalar çok üzücü oluyor..."

Tek bir adımla kafeden çıktı, geriye dönüp arkasına bakmamaya gayret etti. Kendimi birden boşlukta hissettim. Ona gönül borcum vardı. Bundan on sene önce, beklenmedik bir şekilde hafıza kaybı yaşayıp bir sis bulutunun içinde ilerlerken onsuz, onun yardımını olmaksızın ne yapardım merak ediyorum. Halime üzülmüş, tanıdıkları vasıtasıyla bana yeni bir kimlik oluşturmuştu.

"Buyurun," demişti içinde bir kimlik ve bir pasaport

bulunan büyük bir zarfı açarak. “Yeni isminiz ‘Guy Roland’.”

Geçmiş hayatımın tanıklarını ya da geriye kalan izlerini bulması için danıştığım bu dedektif şöyle devam etmişti:

“Sevgili ‘Guy Roland’, bundan böyle geçmişe bakmayın, bugünü ve geleceği düşünün. Benimle çalışmak ister misiniz?”

Kendini bana yakın hissediyordu, çünkü –sonradan öğrendiğim kadarıyla– o da kendi izini kaybetmişti ve hayatının büyük bölümü aniden, onu geçmişe bağlayacak en ufak bir iz, bağ olmaksızın karanlığa gömülmüştü. Neticede içi dolu, siyah evrak çantası ve eski palto-suyla gecenin karanlığında uzaklaşan bu yorgun, yaşlı adamla, bir zamanların ünlü tenisçisi, yakışıklı ve sarışın, Baltık Baron Constantin von Hutte arasındaki ortak nokta neydi?

II

“Alo? Mösyö Paul Sonachitzé’yle mi görüşüyorum?”

“Evet benim.”

“Ben Guy Roland... Şey, biliyorsunuz...”

“Elbette biliyorum! Ne zaman görüşebiliriz?”

“Ne zaman isterseniz...”

“Mesela... bu akşam dokuz civarı Anatole-de-la-Forge Sokağı? Size uyar mı?”

“Anlaştık.”

“Sizi bekliyorum. Görüşmek üzere.”

Telefonu aniden kapattı, şakaklarımdan ter akıyordu. Cesaret versin diye bir kadeh konyak içmiştim. Tele-

fon kadranında bir numarayı çevirmek kadar olağan bir şey benim için neden bu kadar acı ve korku vericiydi?

Anatole-de-la-Forge Sokağı'ndaki barda müşteri yoktu ve buluşacağım kişi günlük kıyafetleriyle tezgâhın arkasında dikiliyordu.

“Zamanlamanız müthiş,” dedi. “Çarşamba akşamları izinliyim.”

Bana doğru yaklaştı ve elini omzuma attı.

“Sizi çok düşündüm.”

“Sağ olun.”

“Sizin için çok endişeleniyorum biliyor musunuz...”

İçimden beni merak etmemesi gerektiğini söylemek geçse de sözcükler ağızımdan çıkmıyordu.

“Belli bir dönem çok sık gördüğüm birinin tanıdığı olmalısınız diye düşündüm... Ama kimin?”

Başını salladı.

“Bana yardımcı olamaz mısınız?”

“Hayır.”

“Neden?”

“Çünkü hiçbir şey hatırlamıyorum mösyö.”

Şaka yaptığını sandı, tüm bunlar bir oyun ya da bulmacadan ibaretmiş gibi, “Peki, öyle olsun,” dedi. “Kendi başıma bulurum o zaman. Programı ben yapabilir miyim?”

“Nasıl isterseniz.”

“Öyleyse sizi bu akşam bir arkadaşına yemeğe götürüyorum.”

Çıkmadan önce elektrik sayacının kolunu aniden aşağıya indirdi ve anahtarı birkaç kez çevirerek ağır, ahşap kapıyı kilitledi.

Otomobili karşı kaldırımında duruyordu. Siyah, yeni bir araba. Kapıyı bana yavaşça açtı.

“Bu arkadaşın Ville-d’Avray ve Saint-Cloud sınırında çok hoş bir lokantası var.”

“O kadar uzağa mı gidiyoruz?”

“Evet.”

Anatole-de-la-Forge Sokağı’ndan Grande-Armée Caddesi’ne geçiliyordu, ansızın arabadan inmek istedim. Ville-d’Avray’ye kadar gitmek bana imkânsız geliyordu. Ama cesaretimi toplamam gerekiyordu.

Porte de Saint-Cloud’ya dek içimi saran korkuyla baş etmem gerekti. Sonachitzé denen bu adamı çok az tanıyordum. Bu işin altından bir hinlik çıkmasın? Ama ona kulak verdikçe yavaş yavaş yatıştım. Şimdiye kadar nereelerde çalıştığını anlatıyordu. İlk Rus gece kulüplerinde, ardından Champs-Élysées’deki lokantalardan biri Langer’de, sonra Cambon Sokağı’ndaki Castille Otel’inde ve son olarak Anatole-de-la-Forge Sokağı’ndaki o barın işletmesini devralmadan önce pek çok farklı mekânda. Her seferinde, evine gittiğimiz arkadaşları Jean Heurteur’le denk gelip çalışmaya devam etmişti ve bu sayede yirmi yılın sonunda iyi bir ikili olmuşlardı. Heurteur’ün de hatırladığı şeyler vardı. İkisi kafa kafaya verince bendeki “muam-ma”yı kesin çözeceklerdi.

Sonachitzé arabayı çok dikkatli kullanıyordu ve gideceğimiz yere varmamız neredeyse kırk beş dakika sürdü.

Bir salkımsöğüdün arkasında, bir çeşit bungalov görünüyordu. Sağ taraftaki çalılığı fark ettim. Lokantanın içi çok genişti. Dipten, parlak ışığın yandığı taraftan bir adam bize doğru yaklaştı. Bana elini uzattı.

“Memnun oldum mösyö. Adım Jean Heurteur.”

Sonra Sonachitzé’ye dönerek, “Selam Paul,” dedi.

Bizi lokantanın dip köşesine götürüyordu. Üç kişilik bir masa hazırlanmıştı, masanın ortasında bir demet çiçek duruyordu.

Tavandan yere kadar inen uzun pencereleri işaret etti.

“Diğer bungalovda müşteriler kalıyor. Düğünleri var.”
“Buraya daha önce hiç gelmediniz, değil mi?” diye sordu Sonachitzé.

“Hayır.”

“O halde manzarayı gösterebiliriz Jean.”

Heurteur gölete bakan verandaya doğru önden yürüdü. Solda Çin mimarisini andıran, kemerli, küçük bir köprü göletin öbür ucundaki başka bir bungalova uzanıyordu. Uzun pencerelerden içeriye yoğun bir ışık sızıyordu ve camın ardından geçen çiftleri görüyordum. İnsanlar dans ediyordu. Arada müzik işitiliyordu.

“Kalabalık bir grup değil ama bu düğünün seks partisiyle sona ereceği şimdiden belli,” dedi.

Omuz silkti.

“Bir de yazın gelmelisiniz. Verandada yemek yeniyor. Çok keyifli oluyor.”

İçeri girdik, ardından Heurteur uzun pencereleri kapattı.

“Size sade bir yemek hazırladım.”

Nereye oturacağımızı işaret etti. Onlar da yan yana, karşıma geçti.

Bana, “Ne tür şarap seversiniz?” diye sordu.

“Size uyarım.”

“Château-petrus?”

“Mükemmel bir seçim Jean,” dedi Sonachitzé.

Servisi beyaz ceketli, genç bir adam yapıyordu. Duvar apliğinin ışığı doğrudan bana vuruyor ve gözümü alıyordu. İki adam da karanlıkta kalıyordu, büyük ihtimalle beni daha iyi görebilmek için böyle oturmamı istemişlerdi.

“Eee, Jean?”

Heurteur etini yemeğe başlamıştı ve arada bakışlarıyla beni inceliyordu. Sonachitzé gibi esmerdi ve tıpkı onun gibi saçını boyuyordu. Pürüzlü bir cildi, sarkık ya-

nakları ve boğazına düşkün birine has ince dudakları vardı.

“Evet, evet...” dedi alçak sesle.

Işıktan dolayı gözlerimi kırpyordum. Kadehlerimi-ze şarap koydu.

“Evet... Evet... beyefendiyi daha önce gördüğümü düşünüyorum...”

“Tıpkı bulmaca çözer gibi,” dedi Sonachitzé. “Beyefendi bize yardımcı olmayı reddediyor.”

Aklına bir fikir gelmiş olmalıydı.

“İsterseniz bir daha bu konuyu açmayalım? Kimliğinizi gizli tutmayı yeğliyorsanız...”

“Yok canım,” dedim gülümseyerek.

Genç adam uykuluk servisi yapıyordu.

“Mesleğiniz ne?” diye sordu Heurteur.

“Sekiz yıl özel bir dedektiflik bürosunda çalıştım, C. M. Hutte Dedektiflik Bürosu.”

Şaşırıp kaldılar.

“Ama bunun geçmiş hayatımla bir alakası yok. Bu yüzden dikkate almayın.”

“Çok ilginç,” dedi Heurteur bana bakarak. “Kaç yaşında olduğunuzu kestirmek çok zor.”

“Büyük ihtimalle bıyığım yüzündendir.”

“Bıyığınız olmasaydı belki de sizi hemen tanırdık,” dedi Sonachitzé.

Kolunu uzatıp elini bıyığımı kapatacak şekilde tam burnumun altına koydu ve modelinin karşısındaki ressam gibi gözlerini kısarak beni inceledi.

“Beyefendi geceleri arkadaşlarıyla gezinen birini hatırlatıyor bana,” dedi Heurteur.

“Ama ne zamandı?” dedi Sonachitzé.

“Ah... uzun zaman önce... Gece kulüplerinde çalışmayalı bir asır oldu Paul...”

“Tanagra dönemi mi?”

Gizemli bir kaza sonucunda hafızasını kaybeden ve geçmişini ardında bırakıp özel dedektiflik yapmaya başlayan Guy Roland, on yıl sonra geçmişle yüzleşmeye, gerçek kimliğini keşfetmeye karar verir. Bu arayışta karşısına bazı ipuçları, birtakım insanlar, eski fotoğraflar, kilitle kapılar, adresler ve telefon numaraları çıkar. Belleğinin karanlık dehlizlerinde el yordamıyla ilerleyen dedektif, bazı gerçeklere ulaştığını düşündüğü anda çıkmaz sokaklara sapar. Ancak arayışı asla sona ermez, anı kırıntıları bu yolda ona ışık tutan işaret fişekleridir.

Yayımlandığı yıl Goncourt Ödülü kazanan *Karanlık Dükkânlar Sokağı*, Nobel Komitesi tarafından çağımızın Proust'u olarak gösterilen Patrick Modiano'nun yazını kavramak için anahtar niteliğinde bir roman. İşgal dönemi Fransa'sının etkilerinden kurtulamamış insanların bireysel ve kolektif yazgısını anlatan çarpıcı bir tanıklık.

"Modiano gerçek bir yaratıcı."

Adam Thirlwell

#fransizedebiyatı #nobelödülü #geçmiş #yabancılaşma #bellek #kimlik
#arayış #gizem

 can

can yayinlari.com | [f](#) | [t](#) | [i](#) | [v](#) can yayinlari

20 TL

roman

ISBN 978-975-07-4549-2

9 789750 745492